

TÁJÉKOZTATÓ

A KÖZÉRDEKŰ ADATIGÉNYLÉS KÖLTSÉGTÉRÍTÉSÉRŐL

A költségtérítés jogi alapja

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 29. § (3) bekezdése értelmében az adatigénylés teljesítéséért a közfeladatot ellátó vagy közpénzzel gazdálkodó szerv költségtérítést állapíthat meg, a részletszabályokat a 301/2016. (IX. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Költségrendelet) tartalmazza, ugyanakkor az adatkezelő bármikor dönthet úgy, hogy a kért adatot akár ingyenesen kiadja.

1. Határidők

Az Infotv. 29. § (4) bekezdése alapján arról, hogy költségtérítés merül fel az igénylés teljesítésénél, 15 napon belül tájékoztatni kell az igénylőt, a költségek részletes bemutatása és indokolása mellett. Fontos, hogy a teljesítési határidő meghosszabbításának lehetősége (Infotv. 29. § (2) bekezdés) a költségtérítés megállapítására nem alkalmazható, tehát a költségekről szóló döntést és az erről szóló tájékoztatást az „első” 15 napon belül kell megtenni.

Az igénylőnek ezt követően 30 napja van arra, hogy eldöntse, fenntartja-e az adatigénylését és megfizeti-e a jogszerűen kalkulált összeget. Amennyiben igen, erről nyilatkoznia kell és az adatkezelő által megállapított, a nyilatkozat megtételétől számított legalább 15 napos határidő alatt az összeget be kell fizetnie, a megfizetést követő 15 napon belül pedig az adatokat számára ki kell adni. Ha a befizetést az igénylő elmulasztja, akkor nem keletkezik kötelezettsége a teljesítésre a szervnek sem.

2. Mennyibe kerül az adatkiadás?

A Költségrendeletben megtalálható azoknak a költségelemeknek a listája, amelyek figyelembe vehetők a kalkuláció során:

- adathordozó (papír, CD, pendrive);
- kézbesítés (bel-, és külföldi postai);
- munkaerő-ráfordítás.

Fontos, hogy a költségek felső korlátját jelölje meg a jogalkotó, ettől eltérni csak lefelé lehet.

A költségtérítés adatigénylésenként számítható.

A NAIH következetes gyakorlata értelmében nem érvényesíthető ÁFA, hiszen itt nem „forgalomról” vagy piaci tevékenységről van szó.

A költségeket egész órára kell kerekíteni, személyenkénti bontásban, a konkrét összegek megjelölése mellett.

Mindenképpen fel kell hívni a figyelmet a közérdekű adatigénylések teljesítésével kapcsolatban az együttműködési kötelezettségre mind az igénylő, mind pedig a szerv részéről. A megfelelő kommunikáció mindkét irányból egyszerűsítheti, végső soron pedig megkönnyíti az adatigénylések teljesíthetőségét. Az igény tárgyának pontos megjelölése nagyban csökkentheti az esetlegesen felmerülő költségeket.

3. Munkaerő-ráfordítás

Az adatigénylés teljesítése bizonyos mértékű munkaerő ráfordítást szükségképpen igényel, ez a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alapjog intézményi biztosításának velejárója. A közfeladatot ellátó szervezeteknek azonban készen kell állniuk arra, hogy a tevékenységükre vonatkozó beérkezett közérdekű adatigényeket teljesítsék.

A gyakorlatban legtöbbször a munkaerő-ráfordítás számítása okoz gondot, mert itt három feltételnek kell egyszerre teljesülni:

- a teljesítés meghaladja a 4 órát;
- alaptevékenységet végző munkaerő vesz benne részt;
- akinek az igénybevétele aránytalan mértékű.

Tehát nem attól minősül aránytalannak a munkaerő-ráfordítás időtartama, ha az meghaladja a 4 munkaórát, a három feltételnek együttesen kell fennállnia.

A számításnál az első 4 órát a végösszezből le kell vonni.

Járulék, prémium vagy cafeteria az órabér számításánál nem vehető figyelembe.

A Költségrendelet értelmében munkaerő-ráfordításként kizárólag az igényelt adat felkutatásához, összesítéséhez és rendszerezéséhez, az adat hordozójáról másolat készítéséhez és a másolaton a meg nem ismerhető adatok felismerhetetlenné tételéhez szükséges időtartam vehető figyelembe. E szabályból eredően is egyértelműen kötelezett a szerv arra, hogy az adatigénylés teljesítése érdekében a fenti műveleteket elvégezze, abban az esetben is, ha a kért adat nem áll rendelkezésre az igényben leírtak szerint. Új adat előállítására azonban az adatkezelő nem köteles.

4. Tájékoztatás

Az adatkezelők kötelezettségei nem merülnek ki pusztán a költségelemek után elszámolt térítési díj közlésével. Az információszabadság, mint alapjog érvényesüléséhez ugyanis szükséges az is, hogy a költségtérítésről szóló tájékoztatás kellően részletes legyen, tartalmazzon minden olyan indokot, illetőleg költségelemet, amelyek a megállapított összeg megalapozottságát támasztják alá. A megfelelő tájékoztatás hozzájárul ahhoz, hogy az igénylő valóban megértse, mit és miért számolnak fel ahhoz, hogy a megismerni kívánt adatok birtokába jusson. Egy esetleges bírósági eljárás során is az adatkezelőt terheli a költségekkel kapcsolatos bizonyítási kötelezettség.

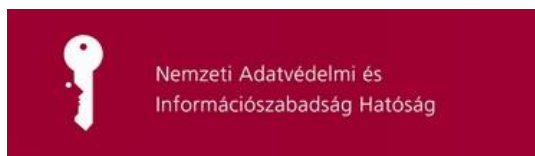
Lényeges garanciális szabály, hogy a költségtérítés mértékéről az adatigénylőt – akár annak előzetes, akár utólagos megfizetésére kerül sor – előre kell tájékoztatni. E tájékoztatás ismeretében a törvény alapján az adatigénylő választása szerint fenntarthatja igénylését vagy attól eltekinthet, emellett nyilvánvalóan új – módosított – tartalmú adatigénylést is benyújthat.

5. Anonimizálási kötelezettség

Egy dokumentumon belül lehetnek személyes adatok, minősített adatok, védett ismeretek, üzleti titkok, illetve egyéb, jogszabályban rögzített, nyilvánosságot korlátozó tényezők, azonban ezekre való hivatkozással nem lehet megtagadni egy teljes dokumentumra irányuló adatigénylés teljesítését (iratelv helyett adatelv). A másolaton a meg nem ismerhető adatot felismerhetetlenné kell tenni (Infotv. 30. § (1) bekezdés). Amennyiben a dokumentumot a szerv korábban már nyilvánosságra hozta, az anonimizálás költségét az adatigénylőre nem lehet áthárítani.

6. Jogorvoslat

Az igénylő a közérdekű adat megismerésére vonatkozó adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összegének felülvizsgálatát is kérheti a bíróságtól. Döntése szerint a NAIH eljárását is kezdeményezheti a költségtérítés jogszerűségének tárgyában. A NAIH vizsgálata ingyenes.

NAIH

Cím: 1055 Budapest, Falk Miksa u. 9-11.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf.: 9.

Tel: +36-1-391-1400

Fax: +36-1-391-1410

email: ugyfelszolgalat@naih.hu

web: <http://www.naih.hu>